

BESLUT

2021-11-15 Dnr: 21/01484

SAKEN

Rapport, SVT1, 2021-03-24, kl. 19.30, inslag om upplösningen av ett politiskt möte i Ryssland; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

I det så kallade löpet sa en nyhetspresentatör ”I Ryssland hårdnar regimens tryck. Nu angrips även demokratiskt valda politiker.” I påannonseringen av reportaget sades därefter bland annat följande.

(Nyhetspresentatör) – [I Ryssland har det] länge varit riskfyllt att demonstrera mot makt-havare. Men för första gången på decennier har polisen slagit till även mot demokratiskt valda politiker som inte går i Kremls ledband. Ett möte i Moskva stoppades och nära 200 deltagare fördes bort.

Därefter visades flera bilder på mötesdeltagare och poliser samt personer som fördes bort från vad som framstod som ett politiskt möte. En polis uttalade sig och sa ”Nu är det slut på den här sammankomsten.” enligt den svenska textningen. På bilderna från mötet syntes texten ”RTVI” på en logotyp i det nedre hörnet. Reportern sa bland annat följande.

(Reporter, speaker) – Ryska regionalpolitiker försöker prata politik i Moskva. [...] Sådant här går inte för sig tycker polisen. [...] De är nära 200 från Kaliningrad i väst till Vladivostok i öst. Alla grips och förs bort. [...] Att folk som demonstrerar fängslas det är standard, men att demokratiskt valda politiker grips när de håller ett öppet utlyst möte visar att trycket från Kreml nu hårdnar betydligt.

En oppositionspolitiker medverkade i inslaget och sa följande (enligt textningen).

Vi skulle ha pratat om allt, skakat hand och åkt hem var och en till sitt. Men nej, de var tvungna att gripa 200 folkvalda. [...] De är rädda för personer som gör anspråk på makt och som har kompetensen att leda. Allt är förutbestämt. Det behövs inga utifrån. En snäv krets har tillskansat sig makten i landet och tänker inte släppa in några fler.

I en sekvens intervjuade reportern en kvinna på gatan och följande sades (enligt textningen).

(Reporter, speaker) – Bara några få vågar säga vad de tycker när vi frågar folk i centrum av staden. Men de som vågar, säger ungefär så här. (Kvinna) – Folkets tålamod är på väg att ta slut och det känns bittert. Jag känner för Ryssland som snart inte finns längre. (Reporter) – Jaså? Är det så illa? (Kvinna) – Ja, landet är på väg att lösas upp.

Reportern sa därefter att de politiskt engagerade som hoppas på ett annat Ryssland ser det som har hänt som bevis för att president Putins regim har släppt alla hämningar. Sedan följde en intervju med en statsvetare som sa följande (enligt textningen).

Folk som samlades fredligt för att diskutera politik skingrades och greps. Det tyder på att Putins auktoritära regim är på väg att bli en uttalad diktatur där det inte längre finns ett behov av att fabricera åtal. Det är bara att gripa, förtrycka och förbjuda.

I slutet av inslaget sa reportern att framförallt unga ryssar har tröttnat, men att få tror på snabba förändringar. En man på gatan sa följande (enligt textningen) ”Det betyder att livet kommer att vara deprimerande åtminstone till 2024. Det finns inget hopp om förbättring.”

ANMÄLAN

Anmälaren anför sammanfattningsvis följande.

- Det politiska mötet och inslaget var ämnat att övertyga de svenska tittarna om att Rysslands president är olämplig trots dennes stora förtroende i demokratiska val.
- Det borde ha framgått att deltagarna på det politiska mötet greps för överträdelser av de kraftfulla inskränkande restriktionerna som införts i Ryssland med anledning av covid-19-pandemin.
- De bilder som visades i inslaget kommer från ett för det politiska mötet ”likasinnat” tv-bolag – RTVI.
- Intervjun med kvinnan på gatan kunde lika gärna ha gällt covid-19-läget eftersom intervjufrågorna var bortklippta.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kravet på saktighet och anför i huvudsak följande.

Händelsen med det upplösta politiska mötet som kommenterades i inslaget ägde rum den 13 mars 2021. Just när det skett rapporterades det om mötet i *Rapport* samma kväll. Det aktuella inslaget sändes den 24 mars 2021 och skildrade reaktionerna på händelsen bland statsvetare, oppositionspolitiker och ”folk på gatan”. Det var mycket länge sedan demokratiskt valda politiker greps vid ett

politiskt möte i Ryssland. Den officiella förklaringen att det berodde på covid-19-restriktioner och att arrangemanget organiserats av en "oönskad" organisation fanns inte med i inslaget eftersom det handlade om reaktionerna på det inträffade och inte i huvudsak var en beskrivning av själva händelsen utan ett uppföljande reportaget om efterreaktionerna. Det berodde också inte minst på att covid-19-restriktionerna vid andra politiska möten inte hade lett till åtgärder från myndigheternas sida. Den 18 mars 2021, stod Rysslands president själv värd för ett möte med cirka 80 000 deltagare på Luzjnikovstadion där sjuårsdagen av annekteringen av Krim firades. Detta rapporterades om i ett stort antal medier och rysk statlig tv. Som framgick av inslaget gjorde inga av de politiker som greps den 13 mars 2021 våldsamt motstånd och en majoritet av mötesdeltagarna bar ansiktsmask.

SVT rapporterade återkommande om Ryssland när det gäller covid-19-pandemin, även om restriktionerna och om smittoläget. Att det pågick en pandemi och att det fanns restriktioner i Ryssland på grund av pandemin var något som fick anses vara väl känt för SVT:s publik. Kvinnan som intervjuades på gatan uttalade sig om sin uppfattning om det politiska läget i Ryssland. När korrespondenten ifrågasatte hennes syn med frågan "Jaså? Är det så illa?" förtydligade hon, "Ja, landet är på väg att lösas upp.". I inslaget uttalade hon sig alltså inte om covid-19-läget i Ryssland, även om det naturligtvis kan ha påverkat hennes syn på den politiska situationen i landet.

Anmälaren skriver att inslaget och det som ägde rum den 13 mars 2021 i Moskva, var ämnat att övertyga den svenska publiken om att Rysslands president är olämplig trots stort förtroende i demokratiska val. SVT kan inte se att inslaget den 24 mars 2021 hade ett sådant innehåll. Uttalandena från de medverkande i inslaget gällde deras syn på utvecklingen efter det som varit en mycket ovanlig händelse i Ryssland. Polisen hade gripit demokratiskt valda politiker vid en politisk sammankomst som hade utlysts och tillåtits, vilket rapporterades av medier på plats.

Anmälaren uppger vidare att tv-bolaget RTVI är ett för det politiska mötet "likasinnat" tv-bolag och att detta skulle medföra att användningen av RTVI:s material i inslaget skulle innebära ett brott mot sakens integritet. RTVI är ett privatägt tv-bolag med främst rysktalande publik. Kanalen startades år 1997 av NN och hade då namnet NTV. Kanalen köptes av en rysk affärsman år 2012 och NN drevs i landsflykt. År 2017 köptes kanalen av en grupp israeliska investerare och år 2019 köptes Moscow RTVI studio av ännu en ny ägare. SVT kan inte se att användningen av tv-bolagets material skulle strida mot kravet på sakens integritet. Materialets ursprung var tydligt märkt och kontrollerat av SVT efter gängse rutiner.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämndens anser att SVT i programföretagets yttrande, och genom uppgifter från oppositionspolitikern och statsvetaren som medverkade i inslaget, visat stöd för framställningen att det aktuella mötet avbröts av politiska skäl. Inslaget strider därmed inte mot kravet på saklighet i denna del. Vad anmälarna anför i övrigt medför inte att inslaget strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt, Kristina Åberg och Sofia Olsson Olsén efter föredragning av Gustav Aspengren.

För granskningsnämnden

Ulrik von Essen

SIGNATURSIDA

Detta dokument har elektroniskt undertecknats av följande
undertecknare:

NAMN:	ULRIK VON ESSEN
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_075367f16f8db627fd60b0fd2bb4eb69bb
DATUM & TID:	2021-11-15 09:34:13 +01:00



Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2021-11-15 09:34:20 +01:00
Ref: 23604SE
www.comfact.se



[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)